

Beszámoló

a Nemzeti Tehetség Program keretében az Eötvös Loránd Fizikai Társulat rendezésében megvalósult programról

A verseny bemutatása, előzmények

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat fontos feladatának tekinti a természettudományok iránt érdeklődő, fizikából tehetséges tanulók tehetségének korai felismertetését és kibontakoztatásának segítségét. Ennek egyik jól bevált, több évtizedes múlttal rendelkező módja hazánkban a tanulmányi versenyeken való szerepeltetés.

Ezeknek a versenyeknek az első lépcsője az Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny, amely a 14 éves korosztálynak ad lehetőséget az erőpróbára. A háromfordulós verseny az egész ország területét lefedi, a vármegyék és a főváros legjobban felkészült tanulói vesznek részt az országos döntőn (sőt a határon túl a fizikát magyarul tanulók is indulhatnak). A verseny anyagi hátterének megteremtése érdekében pályázatot adtunk be a Nemzeti Tehetség Program keretében a „Tanulmányi és művészeti versenyek megrendezésének támogatása” című felhívásra, mellyel 2 000 000,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyertünk. Az NTP-TMV-25-0062 azonosító számú pályázatra kapott összeget a három forduló megszervezésére fordítottuk, a versenyzők és a segítők szállásának, étkezésének finanszírozására, a versenybizottság tagjainak szerény díjazására. A díjazásra tervezett pénzből az Öveges plaketteket vásároltuk.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium által kiírt pályázat biztosította forrás mellett szükség volt még támogatókra is, akik felajánlását ezúttal is köszönjük.

A 36. Öveges verseny mottója:

*„Adja el az esernyőjét és vegye meg Öveges József
Időjósítás és időhatározás című könyvét.”
Öveges József*

Az országos döntőn nem volt szükség sem esernyőre, sem időjósításra, nem árnyékolta be a versenyt semmi, ezt igazolták a visszajelzések. Reméltük, hogy a versenyzők a több hónapos sikeres felkészülés után megmutatják, mire képesek. Az alkalmazásképes tudásukra voltunk kíváncsiak, ezért is oldottak meg a döntőben két összetett számítási feladatot, gondolkodtató teszteket, kísérletet elemeztek, mértek a versenyzők. A fizikatörténeti feladatlap az olvasottságot, a lexikális tudást mérte. A megmérettetéssel a nyolcadikosok rangsorának kialakítása mellett célunk tisztelni Öveges József professzor úr munkássága előtt, továbbá megemlékezni még Marx György akadémikus úrról, akinek támogatásával indult ez a versenysorozat 1990-ben.

A 2025-2026-os tanévben a verseny névadója, Öveges József születésének 130. évfordulójára emlékeztünk, ezért a fizikatörténeti feladatban az Ő életéről és munkásságáról kellett számot adnia a versenyzőknek. A felkészüléshez Horváth Norbert, a budapesti Baár-Madas Gimnázium tanára készített segédanyagot, melyet hálásan köszönünk!

A verseny menete, a résztvevők, a programok

Az 1. forduló február 3-án sikeresen lezajlott, erre 182 iskolából 943 tanuló nevezett, 50,1 %-uk általános iskolában tanulta a fizikát, 49,9 %-uk gimnáziumban, így a döntőre majd ennek az aránynak megfelelően hívtuk be a versenyzőket.

A 2. fordulót március 24-én rendeztük (vármegyeszékhelyeken és Budapesten nyolc helyszínen). Itt a 379 továbbjutóból 345 -en versenyeztek. Az utolsó fordulóba 64 versenyző jutott, közülük 57 regisztrált a döntőre (egy fő a verseny napjára visszalépett). A nevezettek arányának megfelelően a 2. fordulóba tovább jutók közül 30 fő általános iskolában tanulta a fizikát, 33 fő gimnáziumban.

Az országos döntőt Győrött, május 29-31-én bonyolítottuk le. A döntőn részt vevők köre: 56 hazai versenyző és a határon túli területekről érkező 7 tanuló (Erdély 3 fő, Délvidék 2 fő, Kárpátalja 2 fő).

Az ünnepélyes megnyitó a kormányhivatal dísztermében zajlott, a levezető elnöki feladatokat Horváthné Fazekas Erika tanárnő, elnökségi tag látta el.

Gecsei Kolos, a Győri Kazinczy Gimnázium igazgatója köszöntötte a versenyzőket és a megjelenteket, iskolájának tanulója verssel tette ünnepibbé az alkalmat. Köszöntőt mondott Professzor Dr. Ormos Pál az ELFT elnöke, majd Slezsák Zsolt az ELFT Általános Iskolai Oktatási Szakcsoportjának elnöke szólt a versenyről, üdvözölte a verseny alapítói közül jelen lévő Ősz György tanár urat. Dr. Farkas Zsuzsanna PhD a SZTE-JGYPK Általános és Környezetfizikai Tanszék főiskolai tanára, a versenybizottság elnöke köszöntötte a versenyzőket, látta el őket hasznos tanácsokkal.

A rendezvényt Mészáros Péter, az ELFT Győr-Moson-Sopron Vármegyei Csoport elnöke nyitotta meg.

A 3. fordulóban, az országos döntőn délelőtt mérőkísérleti-, kísérletelemzési- és két számítási feladatot kellett megoldania a tanulóknak, délután online teszt és fizikatörténeti feladat következett.

A kollégáknak tapasztalatszerzés, szakmai megújulási lehetőség, munkájukban visszajelzés ez a verseny. Míg a tanulók a versenyfeladatokat oldották, a felkészítő pedagógusokkal, kísérőkkel beszélgettünk a versenyszervezés aktuális és jövőbeni kérdéseiről, a fizikaoktatás és tehetséggondozás helyzetéről, problémáiról. Bemutatót, tájékoztatót tartott Szecsődi Orsolya a Semilab Zrt. munkatársa.

A versenyen kívüli időt változatos programokkal tudtuk megtölteni: ismerkedés Győr városával (Belváros, Káptalandomb, Szent László Látogató Központ, Vár, Bazilika - herma., Püspökvár-Toronykilátó), Jedlik Ányos kiállítás helyi vezetővel (Csaplár Miklós), koszorúzás Jedlik Ányos szobránál.

Első este Härtlein Károly és Tóth Pál tanár urak kísérleti bemutatóját kísértük figyelemmel, nagy érdeklődéssel. Ebben különösen nagy hangsúlyt kapott az elektromos rollerek fizikája, továbbá az, hogyan kerülhetők el ezekkel az eszközökkel a balesetek.

A kollégium udvarán a fotóponton öröközhették meg, hogy részesei voltak a rendezvénynek.

A szombati versengés után, pihentetésül a szabad program keretében a versenyzők egyórás idegenvezetés hajókázásra indultak a Rábára és a Dunára, a kísérők a városháza dísztermét és a tornyát keresték fel helyi vezetővel. A második este a főszerep ismét a kísérletezésé volt: Mészáros Péter és Szutyányi Márk tanár urak 'Fifikus Fizikus Furfangok' című bemutatója következett. Molnár Milán tanár úr csillagászati távcsövezéséről nehéz volt éjszakai nyugovóra küldeni a lelkes diákokat.

Az ünnepélyes eredményhirdetésen a résztvevőket köszöntötte Dr. Tóth Péter polgármesteri kabinetvezető. A versenyt, a versenyzők munkáját értékelte Dr. Hadházy Tibor kandidátus, nyugalmazott főiskolai tanár, a zsűri elnöke.

Elsőként egy tavaly bevezetett különdíj átadására került sor: A legötletesebb feladat írójának Dr. Hadházy Tibor, a zsűri elnöke pénzdíjat ajánlott fel. A lektorok és a díjfelajánló javaslata alapján az elismerést a döntő 1. számítási feladatának írója, Győri István kapta.

A szponzori támogatásokból értékes díjakat tudtunk biztosítani a helyezetteknek és felkészítőiknek. Az általános iskolások értékelésében 1. díjas 1 fő, 2. díjas 4 fő, 3. díjas 5 fő lett, míg a gimnáziumi oktatásban tanulók közül 1. díjas 1 fő, 2. díjas 5 fő és 3. díjas 11 fő lett. Összesen 27 versenyző (10 általános iskolás és 17 gimnazista) kapott 1-2-3. díjat. Első díjas 2, 2. díjas 9 és 3. díjas 16 tanuló lett. Ők és a 29 felkészítő nevelő oklevelet és értékes könyveket, szponzori díjakat (Öveges-feliratos, logós falióra, Egyhetes Kreatív Fizika Tábor, Tavi-túrák a Tisza-tavon, páratartalom- és hőmérsékletmérő szenzor, kísérleti eszközök, éttermi vendéglátás, ...), pénzjutalmakat vehettek át. Az abszolút első és felkészítője érdemelte ki az Öveges plakettet, melyet névre szóló vésetés után a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium évzáróján adott át Lévainé Kovács Róza, a szervezőbizottság elnöke. Különdíjas 27 diák és 29 felkészítő lett. Összesen 54 tanulói és 58 felkészítői elismerést osztottunk ki. Ebben az évben harmadszor díjaztuk a vármegye és a főváros legjobb versenyzőit.

Az idén tizenharmadik alkalommal két emlékdíjjal ismertük el a felkészítő pedagógusok kiemelkedő tevékenységét. Csákány Antalné díjban részesülhet az a fizikatanár, aki 5 év távlatában a legeredményesebb felkészítő tanárnak bizonyul. 2026-ban Csákány Antalné emlékdíjban részesült a Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanára, Horváth Norbert Tamás. Rónaszéki László díjban részesülhet az a fizikatanár, aki a legtöbb versenyzőt indítja az Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny első fordulójában és a legjobb arányban jutnak be közülük a döntőbe. 2026-ban Rónaszéki László emlékdíjban részesült a Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium tanára, Csikós Viktória.

Végezetül még egy különdíj átadására került sor: A legkitartóbb zsűrielnök címet érdemelte ki Dr. Hadházy Tibor, aki feladatát 2004 óta nagy szakértelemmel, humorral, a versenyzők iránti empátiával látta el, ezért az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Öveges plakettjét kapta.

A díjak átadását követően Bereczkei Dávid, a MATFIN Alapítvány igazgatója és Dr. Dőry Tibor a Magyar Innovációs Szövetség regionális igazgatója köszöntötte a versenyzőket. A versenyt Professzor Dr. Kroó Norbert, az ELFT tiszteletbeli elnöke zárta.

Összegzés

Összességében eredménynek könyvelhető el, hogy felszabadult, remek légkörű eseményen népszerűsítettük a fizikát, támogattuk a tehetséggondozást, társadalmi összefogással, többhónapos szervezői munkával, cégek, intézmények, magánszemélyek szponzorálása jóvoltából egy rangos versenyt tudtunk létrehozni. A 63 versenyzőnek színvonalas megmérettetést tudtunk biztosítani fizikából.

A versenyfeladatok a tanulók életkori sajátosságához igazodtak. A teszt kivételével minden feladatban voltak hibátlanul teljesítők, a tesztben a legeredményesebb 96%-os volt. Örömteli, hogy a diákok nagy része tisztában van Öveges József életével, munkásságával.

Megmutattuk, hogy még van a fizika iránt érdeklődő és versenyezni vágyó, tudó tizenéves diák. Méltó módon el tudtuk ismerni a versenyzők és felkészítőik munkáját.

A megmérettetést több dologgal tettük emlékezetesebbé, pl. minden versenyző, felkészítő és segítő utóvilágítás logózott pólót kapott, a logós hátizsákban tollakat, apró ajándékokat, oktatási segédanyagokat vihettek haza a diákok. A díjazás is felülmúlta a korábbiakat.

Rendezők, támogatók

A versenybizottság elnöke: Dr. Farkas Katalin PhD a SZTE-JGYPK Általános és Környezetfizikai Tanszék főiskolai tanára; a zsűri elnöke: Dr. Hadházy Tibor kandidátus, nyugalmazott főiskolai tanár, segítője Juhász Nándor.

A feladatsorokat a szakma jeles képviselői állították össze, lektorálták, akiknek ezen keretek között is megköszönöm a munkáját, hogy lehetővé tették a verseny színvonalas lebonyolítását:

az 1. forduló feladatkitűzői: Slezsák Zsolt, Slezsákné Horváth Katalin és Dr. Szeidemann Ákos;

a 2-3. forduló feladatkitűzői: Molnár László, Härtlein Károly, Győri István, Slezsák Zsolt, Varga István, Dr. Szeidemann Ákos, Dr. Barla Ferenc;

a lektorok: dr. Vida József, dr. Sós Katalin, Juhász Nándor, dr. Kovács László, dr. Farkas Zsuzsanna és dr. Hadházy Tibor.

Mindhárom forduló feladatsorait a tematikával és a NAT követelményrendszerével összevetette: Tasi Zoltánné és Tóth Zsuzsanna elnökségi tagok.

A teljes informatikai háttér kidolgozása, biztosítása Reszegi Miklós feladata volt.

Az oklevelet, emléklapot Tóth Zsuzsanna tanárnő, elnökségi tag tervezte.

Az országos döntő győri koordinálói Póheim Judit és Szabó Miklós kollégák voltak.

A 20 feladatjavító kolléga, az értékelők, a teremfelügyelők, a szabadidős programokat és egyéb feltételeket biztosítók, minden segítő munkáját köszönet illeti.

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat titkársága részéről a háttérmunkát Pónya Melinda ügyvezető és titkára, Pónya Zsófia, valamint Soós Ildikó végezte.

A pályázatiírási-, elszámolás szakmai feladatait, a három forduló szervezői munkáját Lévainé Kovács Róza, a szakcsoport titkára végezte.

A XXXVI. Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny országos döntőjének társrendezői: Győr-Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium. A támogatók közül két fővédnökünket, a MATFIN Alapítványt és a Magyar Innovációs Szövetséget emelem ki.
Hálás köszönet nekik!

Köszönjük az alábbi intézmények, vállalkozások, magánszemélyek támogatását, akik segítségével nélkül nem valósulhatott volna meg a rendezvényünk:

Kulturális és Innovációs Minisztérium
Nemzeti Tehetség Program
Eötvös Loránd Fizikai Társulat
MATFIN Alapítvány
Magyar Innovációs Szövetség
Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Kazinczy Ferenc Gimnázium Győr
GyMS Vármegyei Kormányhivatal
Alcufer Kft.
INFO Befektetésszervező és Ingatlanforgalmazó Kft.
Karcagi Ipari Park Kft.
Hubai Imre és családja

F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő
Mészáros Péter
Csákány Anikó
Sensirion Hungary Ltd.
Meló-Diák Taneszközcum Kft.
JNSZ Vármegyei Önkormányzat
Pannon Egyetem Mérnöki Kar
AjándékMagic webshop, Glóbusz Vagyonvédelmi és Szolgáltató Kft.
Hazmat Kft.
B-Safety KFT.
Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány
Karcag Városi Önkormányzat
Nagy Krisztián Albatrosz kikötő
Balázs Sándor Tavi-túra
Ferdinánd bisztró Kunmadaras
Győri Pedagógiai Oktatási Központ
Győri Tankerületi Központ
Oxygen TV
Czuczor Gergely Bencés Gimnázium Győr
Kreatív Fizika Tábor
Nikházy Lászlóné
Szelecz László
Szent László Látogató Központ Győr
Győri Egyházmegye Püspöki Vagyonkezelő
Richter Gedeon Nyrt.
Szolnoki Szakképzési Centrum
e-Provider Kft.
MVM Csoport
Stühmer Kft.
Semilab Alapítvány
Reszegi Miklós, a verseny informatikusa
Lévainé Kovács Róza
Anonim segítők

Lévainé Kovács Róza a szervezőbizottság elnöke
az ELFT Általános Iskolai Oktatási Szakcsoportja titkára

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Tehetség Program

